

Переяслав – місто музеїв

Анастасія Матюша, Людмила Приблуда

Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Вступ. Переяслав – одне з найстаріших міст Київщини. Уперше місто згадується в літописі під 907 роком. Довгий час воно було центром удільного князівства. До будівництва Софіївського собору в Києві у Переяславі містилась резиденція руських митрополитів.

Матеріали і методи. У роботі використано описовий метод. Матеріалом для дослідження послугувала наукова література, у якій згадуються пам'ятки Переяслава, проведено візуальне ознайомлення з ними.

Результати. Переяслав – невеличке містечко на Київщині. Воно славиться перш за все своїми музеями, який у місті понад двадцять.

Музей народної архітектури та побуту Середньої Наддніпрянщини. Справжньою перлиною Переяслава є Музей народної архітектури та побуту Середньої Наддніпрянщини, що почав створюватися в 1964 р. На його території розташовано 185 об'єктів, з-поміж яких 104 – пам'ятки народної архітектури XVII–XIX ст. Чудовою прикрасою музею є два рукотворні ставки, дендропарк.

Археологічний музей. Музей відкрито в 1960 р. у павільйоні, спорудженому над фундаментом Спаської церкви-усипальні XI ст. В експозиції представлені унікальні речі, знайдені під час розкопок, що велися в останні десятиліття на Переяславщині.

Музей-діорама «Битва за Дніпро в районі Переяслав-Хмельницького восени 1943 р». Знаходиться в приміщенні Вознесенського собору 1700 р. Музей відкрито в 1975 р. на честь 30-річчя перемоги у Великій Вітчизняній війні. У приміщенні музею-діорами знаходиться портретна галерея Героїв Радянського Союзу, які отримали це високе звання за форсування Дніпра. Центром експозиції є діорама – талановитий твір сучасного батального живопису, створений П. Мальцевим та М. Присєкіним, які з фотографічною точністю відобразили момент переправи радянських військ із лівого берега Дніпра на високий правий, де знаходилися ворожі укріплення.

Музей Заповіту Т. Г. Шевченка. Музей розміщений у будинку лікаря А. Козачковського – товариша Т. Шевченка. Будинок, збудований у 1820 р., є пам'яткою історії та архітектури. Саме тут був написаний безсмертний «Заповіт» великого поета. Експозиція музею присвячена творчості Т. Шевченка на Переяславщині.

Меморіальний музей Г. С. Сковороди. Знаходиться в будинку колишнього колегіуму 1753 р. – пам'ятці архітектури національного значення. У 1972 р., коли відзначалося 250-річчя від дня народження філософа, за рішенням уряду України в цьому приміщенні було створено меморіальний музей, експозиція якого висвітлює літературну та педагогічну діяльність Сковороди на Переяславщині.

Музей кобзарського мистецтва. Музей було відкрито в 1984 р. У ньому експонуються портрети відомих кобзарів України та Переяславщини, їх музичні інструменти, книги, речі побуту.

Висновок. Отже, музеї є важливими осередками національної культурно-історичної спадщини, адже дають змогу глибше пізнати свою національну ідентичність.

Література. 1. Варто побачити. URL: https://phm.gov.ua/?page_id=2105. 2. Місця Переяслава-Хмельницького: музеї, церкви, пам'ятки. URL: <http://perejaslav.org.ua/places>.